

■ Katarzyna Krajewska,
Radca Prawny, Sienkiewicz i Zamroch. Radcowie Prawni sp.p.

Linia bezpośrednia

Nowelizacja ustawy Prawo energetyczne

Linia bezpośrednia, pomimo że istnieje w polskim systemie prawnym od wielu lat, w praktyce nie była szerzej stosowana, a to z uwagi na dotychczasowe brzmienie przepisów ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne (dalej: Prawo energetyczne lub P.e.). Dotychczas możliwość wybudowania linii bezpośrednio istniała wyłącznie w sytuacji, gdy odbiorca nie mógł zaspokoić zapotrzebowania na energię elektryczną z systemu elektroenergetycznego. W praktyce oznaczało to brak zgody Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki (dalej: Prezes URE) na lokalizację linii wobec odbiorcy, który nie tylko był przyłączony do sieci, ale nawet gdy jedynie istniała możliwość przyłączenia takiego podmiotu do sieci elektroenergetycznej. Prezes URE przed wydaniem decyzji badał możliwości wykorzystania zdolności przesyłowych sieci elektroenergetycznej.

Nowelizacja przepisów dotyczących linii bezpośredniej wprowadzona została ustawą z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy - Prawo energetyczne oraz niektórych innych ustaw. Zmiany wynikają m. in. z zasad implementacji prawa europejskiego i dostosowania prawa krajowego do dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/944 z 5 czerwca 2019 r. w sprawie wspólnych zasad rynku wewnętrznego energii elektrycznej oraz zmieniająca dyrektywę 2012/27/UE. W treści art. 7 ww. dyrektywy zobowiązano państwa członkowskie do przyjęcia niezbędnych środków, celem umożliwienia realizacji linii bezpośrednich bez poddawania ich nieproporcjonalnym procedurom administracyj-

nym lub nakładania nieproporcjonalnych kosztów, a także do zaopatrywania linią bezpośrednią wszystkich odbiorców na ich terytorium przez wytwórców i przedsiębiorstwa dostarczające energię elektryczną.

Zmiany wynikające z nowelizacji Prawa energetycznego w zakresie linii bezpośredniej weszły w życie 7 września 2023 r. Wprowadzono m. in. nową definicję linii bezpośredniej, w ramach której wyróżnia się dwa modele takiej linii, rozumianej jako:

■ linię elektroenergetyczną, która łączy wydzieloną jednostkę wytwórczą z wydzielonym odbiorcą celem bezpośredniego dostarczenia energii elektrycznej do tego od-

biorcy - w tym przypadku brak jest możliwości wprowadzenia energii elektrycznej przesłanej linią bezpośrednią do sieci elektroenergetycznej, do której przyłączony jest wydzielony odbiorca,

■ linię elektroenergetyczną, która łączy jednostkę wytwórczą z przedsiębiorstwem obrotu energią elektryczną, w celu bezpośredniego dostarczenia energii elektrycznej do własnych obiektów (w tym urządzeń lub instalacji) tego przedsiębiorstwa, podmiotów będących jego jednostkami podporządkowanymi w rozumieniu ustawy o rachunkowości lub do odbiorców przyłączonych do sieci, urządzeń

Fot. Zasoby autora

Z funkcjonowaniem i korzystaniem z linii bezpośredniej związany jest obowiązek ponoszenia na rzecz operatora sieci elektroenergetycznej opłaty solidarnościowej oraz opłaty na pokrycie kosztów utrzymania systemowych standardów jakości i niezawodności bieżących dostaw energii

lub instalacji tych przedsiębiorstw - w tym modelu linii bezpośredniej istnieje możliwość wprowadzania do sieci energii elektrycznej, ale tylko, gdy energia elektryczna jest wykorzystywana przez przedsiębiorstwo, które posiada koncesję na obrót energią elektryczną.

Wraz ze zmianą definicji linii bezpośredniej wprowadzono również pojęcia:

- wydzielonej jednostki wytwórczej, rozumianej jako jednostka wytwórcza, z której cała wytworzona energia elektryczna jest objęta bezpośrednim dostarczaniem do wydzielonego odbiorcy,
- wydzielonego odbiorcy, czyli podmiotu, który nie jest przyłączony do sieci elektroenergetycznej lub jest przyłączony do sieci elektroenergetycznej w sposób uniemożliwiający wprowadzanie energii elektrycznej wytworzonej w wydzielonej jednostce wytwórczej do tej sieci, lub spełnia warunki, wymagania techniczne i obowiązki dotyczące możliwości wprowadzenia energii

elektrycznej dostarczanej linią bezpośrednią do sieci elektroenergetycznej.

Wybudowanie linii bezpośrednich po nowelizacji Prawa energetycznego może nastąpić po wpisie do wykazu linii bezpośrednich, dokonywanym przez Prezesa URE po zgłoszeniu zamiaru jej wybudowania. Wraz ze zgłoszeniem należy przedłożyć m. in. ekspertyzę wpływu linii bezpośredniej na system elektroenergetyczny, sporządzoną przez wskazany w ustawie podmiot, posiadający okre-

energią elektryczną. W toku postępowania w przedmiocie wpisu do wykazu linii bezpośrednich, ekspertyza może okazać się kluczowym dokumentem warunkującym możliwość realizacji inwestycji. Podlega ona bowiem weryfikacji przez Prezesa URE w zakresie wpływu linii bezpośredniej lub urządzeń, instalacji lub sieci do niej przyłączonych, na system elektroenergetyczny. W przypadku powzięcia wątpliwości co do wystąpienia negatywnego wpływu linii bezpośredniej na sieć, Prezes URE może wezwać podmiot składający zgłoszenie do złożenia wyjaśnień, wystąpić do innego podmiotu lub do operatora systemu elektroenergetycznego o sporządzenie drugiej ekspertyzy. Koszt sporządzenia dodatkowych ekspertyz ponosi podmiot ubiegający się o wpis, który na wezwanie Prezesa URE obowiązany jest wnieść w tym celu zaliczkę.

Prezes URE po przeprowadzeniu postępowania, w tym m. in. stwierdzeniu poprawności informacji, schematu linii oraz braku negatywnego wpływu linii na system elektroenergetyczny dokonuje wpisu linii bezpośredniej do wykazu linii bezpośrednich, po czym niezwłocznie wydaje w tym przedmiocie zaświadczenie. Prezes URE odmówi wpisu do wykazu linii bezpośrednich m. in. w sytuacji, gdy stwierdzi negatywny wpływ linii bezpośredniej na system elektroenergetyczny lub wyniki ekspertyzy będą wskazywały na negatywny wpływ na sieć elektroenergetyczną. Odmowa rejestracji linii bezpośredniej

Przepisy ustawy przewidują, że pobieranie energii elektrycznej za pomocą linii bezpośredniej nie ogranicza prawa odbiorcy do przyłączenia się do sieci elektroenergetycznej i pobierania energii elektrycznej z tej sieci

ślone uprawnienia. Treść ekspertyzy, w tym zakres, warunki wykonania i główne założenia powinny zostać uzgodnione z operatorem sieci elektroenergetycznej, do której będzie przyłączony wydzielony odbiorca lub przedsiębiorstwo obrotu

w wykazie następuje w drodze decyzji administracyjnej.

Wyjątkiem w zakresie obowiązku przedłożenia Prezesowi URE ekspertyzy są sytuacje, gdy linia bezpośrednia będzie dostarczać energię elektryczną;

- z wydzielonej jednostki wytwórczej do instalacji i urządzeń wydzielonego odbiorcy nieprzyłączonego do sieci elektroenergetycznej,
- z jednostek wytwórczych o mocy zainstalowanej nie większej niż 2 MW (przy spełnieniu dodatkowych wymagań m. in. w zakresie warunków technicznych) do wydzielonego odbiorcy z instalacji odnawialnych źródeł energii lub do przedsiębiorstwa obrotu energią elektryczną celem bezpośredniego dostarczenia do jego własnych obiektów lub do odbiorców przyłączonych do sieci, urządzeń lub instalacji tego przedsiębiorstwa.

W ramach procedury uproszczonej - bez wymogu przedstawienia ekspertyzy, Prezes URE dokonuje wpisu do wykazu linii bezpośrednich wyłącznie na podstawie kompletności i poprawności informacji linii bezpośredniej oraz schematu tej linii. Procedura uproszczona pomimo, iż stanowi wyjątek od zasady, może być praktykowana zwłaszcza w kontekście dostarczania linią bezpośrednią energii elektrycznej z instalacji odnawialnych źródeł energii.

Z funkcjonowaniem i korzystaniem z linii bezpośredniej związany jest obowiązek ponoszenia na rzecz operatora sieci elektroenergetycznej opłaty solidarnościowej oraz opłaty na pokrycie kosztów utrzymania systemowych standardów jakości i niezawodności bieżących dostaw energii. Wysokość tych opłat uzależniona jest od ilości energii elektrycznej dostarczanej za pośrednictwem linii bezpośredniej. Sposób ustalania opłat zostanie określony w tzw. rozporządzeniu taryfowym przez ministra właściwego do spraw energii. Do tego czasu zastosowanie mają przepisy prze-

ściowe ustawy nowelizującej. Z obowiązku ponoszenia ww. opłat zwolnione są wyłącznie podmioty nieprzyłączone do sieci elektroenergetycznej. Podmioty, które planują wybudowanie linii bezpośredniej powinny zatem uwzględnić powyższe koszty podczas analiz opłacalności planowanych inwestycji.

Na podmiocie posiadającym tytuł prawny do linii bezpośredniej ciąży również szereg obowiązków dotyczących funkcjonowania linii bezpośredniej, w tym zarządzanie pracą linii i jej utrzymanie, zapewnienie ciągłości dostaw i odpowiednich parametrów jakościowych

cyjnej (m. in. przyłączenie odbiorcy do sieci, zawarcie umowy dystrybucyjnej i umowy sprzedaży energii, spełnienie określonych wymagań technicznych).

Zmiany w ustawie Prawo energetyczne umożliwiają wybudowanie linii bezpośrednich niezależnie od przyłączenia podmiotu do systemu elektroenergetycznego. Warunkiem realizacji takiej linii jest jednak wpis do wykazu linii bezpośrednich. Kluczowym aspektem w zakresie uzyskania wpisu są wyniki ekspertyzy wpływu linii bezpośredniej na system elektroenergetyczny, których analizy dokonuje Prezes URE. Treści sporządza-

” Podmioty planujące wybudowanie linii bezpośredniej powinny jednak ocenić opłacalność inwestycji z uwzględnieniem obowiązków związanych z jej funkcjonowaniem oraz opłat uzależnionych od ilości energii elektrycznej dostarczanej za pośrednictwem linii bezpośredniej

energii elektrycznej, czy zainstalowanie oraz zapewnienie prawidłowego działania układu pomiarowo-rozliczeniowego.

Przepisy ustawy przewidują, że pobieranie energii elektrycznej za pomocą linii bezpośredniej nie ogranicza prawa odbiorcy do przyłączenia się do sieci elektroenergetycznej i pobierania energii elektrycznej z tej sieci. Powyższe jest uwarunkowane jednak brakiem możliwości wprowadzania energii elektrycznej dostarczanej linią bezpośrednią do sieci dystrybucyjnej lub przesyłowej, do której odbiorca planuje się przyłączyć. Istotne są zatem kwestie możliwości wyrowadzenia energii elektrycznej z wydzielonej jednostki wytwórczej (np. instalacji odnawialnego źródła energii) do sieci elektroenergetycznej. W ustawie zawarto również kryteria możliwości wprowadzania energii elektrycznej do sieci dystrybu-

nych ekspertyz mogą zatem ograniczać powstawanie linii bezpośrednich.

Nowelizacja przepisów stanowi szansę dla rozwoju linii bezpośrednich z jednostek wytwórczych odnawialnych źródeł energii o mocy zainstalowanej nie większej niż 2 MW. W takim przypadku wybudowanie linii bezpośredniej odbywa się w ramach uproszczonej procedury wpisu przez Prezesa URE do wykazu linii bezpośrednich - bez konieczności przedkładania ekspertyzy wpływu na system elektroenergetyczny, co powinno przyspieszyć realizację inwestycji. Podmioty planujące wybudowanie linii bezpośredniej powinny jednak ocenić opłacalność inwestycji z uwzględnieniem obowiązków związanych z jej funkcjonowaniem oraz opłat uzależnionych od ilości energii elektrycznej dostarczanej za pośrednictwem linii bezpośredniej. □

Przypisy:

1. Ustawa z 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne, Dz.U. z 2022 r. poz. 1385.
2. Ustawa z 23 lipca 2023 r. o zmianie ustawy Prawo energetyczne i niektórych innych ustaw, Dz.U. 2023 poz. 1681.
3. Linia bezpośrednia, a opłata solidarnościowa - nowe rozwiązania w 2023 r., <http://doradcapv.pl/linia-bezposrednia-a-oplata-solidarnosciowa-nowe-rozwiazania-w-2023-r.>,
4. Nowelizacja Prawa energetycznego - najważniejsze zmiany przepisów, <https://hnl.pl/blog/nowelizacja-prawa-energetycznego-najwazniejsze-zmiany-przepisow/>.
5. Linia bezpośrednia po nowelizacji ustawy Prawo energetyczne, <https://rsplegal.pl/linia-bezposrednia-po-nowelizacji-ustawy-prawo-energetyczne/>.